

Lunds universitet

Språk- och litteraturcentrum

Nordiska språk

Josefin Bardby

SSLK10

Kandidatuppsats

vt 2014

Shoo bre, kif halik?

En kvantitativ korpusundersökning av multietniskt ungdomsspråk i
Douglas Foleys *Shoo bre*

Handledare: Jan Svensson

Innehållsförteckning

1. Inledning	2
1.1 Syfte & frågeställningar	3
2. Teoretiska utgångspunkter	3
2.1 Tidigare forskning	3
2.2 Lexikala stildrag ur verklighetens språk	4
2.2.1 Inledning	4
2.2.2 Lånord	5
2.2.3 Slangord	6
2.2.4 Diskurspartiklar	6
2.2.5 Förstärkningsord & förstärkande prefix	6
2.2.6 Kodväxling	7
2.2.7 Svordomar	7
2.2.8 Könsord	8
2.2.9 Grammatiska avvikelser	8
3. Metod & genomförande	9
3.1 Metod	9
3.2 Avgränsning	9
3.3 Kvantitativ korpusundersökning	10
4. Analys, resultat & teoretisk tolkning	11
4.1 Multietniskt ungdomsspråk i <i>Shoo bre</i>	11
4.1.1 Lexikala stildrag	11
4.1.2 Svordomar	12
4.1.3 Slangord	13
4.1.4 Könsord	15
4.1.5 Förstärkningsord & förstärkande prefix	15
4.1.6 Diskurspartiklar	16
4.1.7 Kodväxling	19
4.1.8 Grammatiska avvikelser	20
4.1.9 Lånord	21
4.1.9.1 Lånord med övriga funktioner	23
4.1.9.1.1 Lånord som diskurspartiklar	23
4.1.9.1.2 Lånord som förstärkningsord	25
4.1.9.1.3 Lånord som könsord	25
4.1.9.1.4 Lånord som svordom	26
4.2 Sammanfattning av resultatet	26
5. Diskussion	27
6. Avslutning	29
Källförteckning	33
Bilaga 1	33

1. Inledning

I takt med de senaste decenniernas ökade arbets- och flyktinginvandring har det på flera håll i världen uppstått multikulturella områden. Dessa områden är i regel belägna utanför storstäderna, i så kallade förorter. I många av förorterna talas 30-40 olika språk, och ibland kan det sträcka sig upp till 100 (Kotsinas 1998:139f.). Det medför en unik språkmiljö för invånarna som dagligen möts av denna mångspråkiga situation. För barnen och ungdomarna som växer upp i invandrartäta områden får de språkliga och kulturella influenser från många håll. På 1980-talet började ungdomars språkbruk i svenska förorter att uppmärksammas. Man ansåg att ungdomarna talade en annorlunda svenska än de som växte upp i enspråkiga områden. Förutom uttalsskillnad och grammatiska avvikelser uppmärksammades det frekventa bruket av lånord när de talade svenska. I Sverige går den här varieteten av svenska bland annat under namnen ”rinkebysvenska”, ”blattesvenska” och ”förortssvenska”. Emellertid är språkbruket inte bundet till endast förorter, därför har termen multietniskt ungdomsspråk myntats (Gunnarsdotter Grönberg 2007:238).¹

Våren 2006 bestämde Svenska Akademien sig för att välja in de multietniska ungdomsorden *guss* (’tjej’) och *keff* (’dåligt’) i deras ordlista (Gunnarsdotter Grönberg 2007:240). Det blev ett av språkbrukets första erkännande och idag har det spridit sig till flera olika medier. Inom skönlitteraturen finns det flertalet författare som uppmärksammas på grund av användandet av ett multietniskt språk. Douglas Foley är en av dessa författare. Hans prisade ungdomsbok *Shoo bre* (2003) utspelar sig i en förort till Stockholm. Boken handlar om två killar, Elias och Oscar, och vad som händer dem båda under sista terminen i årskurs nio. Trots att killarna är uppväxta i samma stökiga kvarter har de valt olika vägar att vandra. Elias är halvkriminell och struntar i skolan, medan Oscar är en exemplarisk elev som är ordförande för elevrådet och driver skoltidningen. Men när Oscar förälskar sig i sin nya lärare Kristina vänds hans liv upp och ner. Likaså förändras Elias liv när han förälskar sig i muslimska Zeynep. Det är en bok om två tragiska kärlekshistorier som var dömda till misslyckande redan från första början.

I min språkvetenskapliga uppsats har jag valt att analysera språket i Douglas Foleys *Shoo bre*.² För att titta närmre på hur språket är uppbyggt i det skönlitterära verket har jag valt att göra en kvantitativ korpusundersökning.

¹ Fortsättningsvis kommer termen multietniskt ungdomsspråk att brukas tillsammans med förortssvenska och rinkebysvenska.

² Titeln *Shoo bre* betyder ’hej kompis’ på multietniskt ungdomsspråk.

1.1 Syfte & frågeställningar

Syftet med uppsatsen är att granska hur väl språket i *Shoo bre* överensstämmer med vad forskare hävdar är karakteristiskt för multietniskt ungdomsspråk i Sverige.

Jag kommer att utgå ifrån följande frågeställningar i min studie:

- Vilka avvikelser från standardsvenskan³ finns i *Shoo bre*?
- Hur väl överensstämmer bokens språk med verkligt multietniskt ungdomsspråk?

2. Teoretiska utgångspunkter

I följande del avser jag introducera adekvata teorier som tillämpas i uppsatsen. Utifrån de teoretiska utgångspunkterna analyseras resultatet. För att kunna besvara min frågeställning hur väl det språket i *Shoo bre* överensstämmer med verklighetens multietniska ungdomsspråk har jag valt att göra en kartläggning över vad forskare har påvisat vara karakteristiskt för sociolekten.⁴

2.1 Tidigare forskning

Pionjären inom forskningen på multietniskt ungdomsspråk i Sverige är Ulla-Britt Kotsinas. Hennes sociolingvistiska undersökningar om hur ungdomar i tre områden i Stockholm talar har lagt grunden för forskningen. Undersökningarna bedrevs genom inspelningar under åren 1989-1991 och totalt spelades ca 100 ungdomar in. Kotsinas skriver att syftet med undersökningen var att få exempel på spontant kamratspråk och hur det framträder i informella samtal (1998:29). Resultatet från undersökningarna visar att ungdomarnas språk i det invandrartäta Väster avviker från övrigt stockholmspråk. Hon lade märke till att det fanns prosodiska skillnader i hur ungdomarna i Väster pratade, liksom fonologiska skillnader. Därtill fann hon även grammatiska och morfologiska avvikelser i språkanvändandet.

Gudrun Svensson har i sin avhandling *Diskurspartiklar hos ungdomar i mångspråkiga miljöer i Malmö* fokuserat på hur kvinnliga ungdomar i Malmö använder sig av diskurspartiklar (2009). Hon granskar partiklarna *duvet*, *ba(ra)*, *ju*, *liksom* och *typ* i spontana och vardagliga samtal. Svensson kommer fram till att vad de fem orden har gemensamt är att de är modifierare, det vill säga rörliga partiklar som fokuserar och förändrar vad som sägs.

³ Standardspråk, även kallat riksspråk, är den form som barn lär sig läsa och skriva i skolan. Den anses vara allmänt accepterad och stilistiskt neutral (NE).

⁴ Sociolekt är en språkform som är utmärkande för en viss social grupp (NE).

Vidare kan diskurspartiklar vara markörer och pausutfyllare. Användandet av sådana småord är mycket vanligt i ungdomars sätt att tala (Svensson 2009:231-239).

En forskare som har tittat på hur ordföljden ser ut hos ungdomar i multietniska områden är Natalia Ganuza (2008). Hon har undersökt ungdomar i Malmö, Stockholm och Göteborg och hur de använder rak respektive omvänd ordföljd i olika typer av satser. Tidigare forskning har visat att rak ordföljd i förortsslang används ideligen (se t.ex. Kotsinas 1998, Kotsinas 2005:240), men Ganuzas resultat tyder på att så inte är fallet. Rak ordföljd förekommer i hennes studie, men inte alls lika frekvent som tidigare forskning uppmärksammat (Ganuza 2008:60-71). Ganuzas avhandling visar att det multietniska ungdomsspråket är levande och förändras konstant. Vad som kan ha varit populärt vid en tidpunkt kan vid ett senare tillfälle försvunnit.

Anledningen till att jag har valt Kotsinas, Svensson och Ganuza som teoretiska utgångspunkter är att de diskuterar väsentliga karaktärsdrag hos det multietniska ungdomsspråket som jag anser vara lämpliga för min undersökning. Undersökningen kommer att visa att det multietniska ungdomsspråket i romanen *Shoo bre* till stor del kännetecknas av de lexikala stildragen som dessa tre forskare beskriver. På så sätt blir det passande att använda sig av deras kartläggningar.

Som sista teoretiska utgångspunkt har jag använt mig av Pia Hemzelius kandidatuppsats *Ey "foleyska" len* (2010). Precis som jag har hon analyserat det fiktiva språket i en av Douglas Foleys romaner. Hemzelius granskar boken *Shoo len* (2009) och gör en kvalitativ undersökning. Jag kommer till viss del att jämföra hennes resultat med mina.

2.2 Lexikala stildrag ur verklighetens språk

Utifrån vad tidigare forskning påstår är typiskt för multietniskt ungdomsspråk, har jag sammanställt en lista över åtta stycken variabler. Nedan presenterar jag en inledning och därefter berättas det kortfattat vad som kännetecknar de utmärkande variablerna och hur ungdomarna använder dem.

2.2.1 Inledning

Först och främst ska det klargöras vad multietniskt ungdomsspråk är. Det är en typ, en varietet, av svenska som främst förekommer i storstädernas invandrartäta förorter. Invånare i sådana områden har ofta rötter från andra språk och kulturer. Ungdomarna som är uppvuxna i dessa mångspråkiga regioner tar med sig influenser från flertalet språk när de talar svenska. De känner en större samhörighet med sina kamrater än med invånare som är uppvuxna i

mindre segregerade områden. På så sätt har en vilja att skapa en identitet och ett gruppspråk uppstått. Det multietniska ungdomsspråket är främst ett kommunikationssätt kamrater emellan och kan ofta ersättas med mer standardliknande tal i formella situationer (se t.ex. Kotsinas 1998, Gunnarsdotter Grönberg 2007, Nordberg 2007). Vidare väljer inte alla ungdomar att tala förortssvenska, och de som väljer det gör det i olika stor utsträckning. Även ungdomar med helsvenska föräldrar kan välja att tala förortssvenska. Alltså är det på inget sätt likvärdigt med en invandrarbakgrund (Gunnarsdotter Grönberg 2007:241). Det multietniska ungdomsspråket har även drag av den lokala dialekten. Exempelvis talar ungdomar i Rosengård i Malmö en förortssvenska som är präglad av malmöitiska. På så sätt låter förortssvenska olika beroende på vilken region talaren är uppvuxen i (Kotsinas 2005:240).

Det är viktigt att komma ihåg att multietniskt ungdomsspråk inte är ekvivalent med inläraarsvenska. Inläraarsvenska, eller andraspråkssvenska, är ett stadium där en person med ett annat modersmål har lärt sig svenska. Den som talar andraspråkssvenska gör uttals- och grammatiska fel och det är bland annat modersmålet som påverkar resultatet. En person som talar multietniskt ungdomsspråk kan växla mellan olika varieteter, vilket en person som talar andraspråkssvenska inte kan göra (Gunnarsdotter Grönberg 2007:239). Därmed har en person som talar förortssvenska en långt mer utvecklad svenska.

2.2.2 Lånord

Det som främst kännetecknar multietniskt ungdomsspråk är det höga antalet inlånade ord. Att låna in ord från främmande språk är inget nytt fenomen utan det har förekommit i alla tider (Doggelito & Kotsinas 2004:11). Doggelito och Kotsinas skriver att ungdomar gärna samlar upp ord från främmande språk och använder dem som slangord (2004:11). De inlånade orden tillämpas för att kommunicera om sådant som är viktigt för talarna. Ofta handlar orden om relationer till andra människor och därmed blir benämningar på familjemedlemmar viktigt, men även ord för kille och tjej är vanliga. Liksom i övrig slang är ord för pengar och polis betydelsefulla. Språk som präglat svenskan är bland annat romani, tyska, engelska och finska. Även inlånade ord från turkiska, grekiska, latinamerikansk spanska, arabiska och i viss mån slaviska språk utmärker förortssvenskan (Doggelito & Kotsinas 2004:9-13).

Vad som kännetecknar lånord är att ofta hämtas grundformen av det främmande ordet in, men när ordet böjs används böjningsaffix från svenskan. Det innebär exempelvis att det turkiska ordet *guzz* ('tjej') i plural blir *guzzar*. Det engelska ordet *soft* ('mjuk') är ett vanligt förekommande lånord som ofta tar sig an verbändelsen *-a* och blir till verbet *softa* ('ta det lugnt') (Park 2004:290f.).

2.2.3 Slangord

Kanske det mest utmärkande för ungdomars sätt att tala är bruket av slang. Men vad är slang egentligen? Lars-Gunnar Andersson (se: slang) menar att slang används främst i talspråkliga situationer och har en rad funktioner så som att markera grupptillhörighet, stänga ute icke-gruppledmedlemmar, ge eftertryck, chockera och det skapar även en chans för talaren till att briljera med sin språkliga uppfinningsrikedom. Det är en lek med språket och ett kreativt sätt att uttrycka sig på.

Kotsinas skriver att det inte är ovanligt att vissa slangord som används flitigt och under en lång period till slut tar en plats i det vardagliga språk som vi alla använder. En del av dem förs dessutom in i skriftspråket och då är det få som reagerar över ordet (Kotsinas 1998:59).

I det multietniska ungdomsspråket bildas nya slangord med hjälp av två speciella suffix – *ish* och *-o* som kan läggas till på substantiv och verb. *Haffish* ('en som åker gratis') och *drogo* ('narkoman') är exempel på hur det kan se ut (Kotsinas 2005:242).

2.2.4 Diskurspartiklar

Diskurspartiklar brukar betraktas som "onödiga småord" (Kotsinas 1998:71). I svenskan är *liksom*, *ba* och *typ* vanligt förekommande småord. Förutom Gudrun Svenssons (2009) noggranna granskning över hur gymnasieelever använder sig av diskurspartiklar, har Kotsinas (1998) också beskrivit ungdomars bruk av dessa småord. Det är svårt att fastställa diskurspartiklarnas funktion. Kotsinas förslag är att de kan användas som tomma utfyllnadsord, markera osäkerhet och signalera gruppidentitet. Hon delar in orden i kategorierna *fokuserare*, *avgränsare*, *citatmarkörer* och *turtagningsmarkörer* (1998:71-100). I det multietniska ungdomsspråket förekommer även inlånade diskurspartiklar från främmande språk exempelvis *walla* ('jag svär vid Gud'), *abou* ('hörru'), *abri* ('hörru') och *ey* ('hallå') (Doggelito & Kotsinas 2004).

2.2.5 Förstärkningsord & förstärkande prefix

Förstärkningsord och förstärkande prefix är vanligt förekommande inom ungdomsspråk. När ett allmänord eller ett redan existerande slangord känns alltför uddlöst kan det manipuleras genom att öka expressiviteten. Frekventa förstärkningsord är *helt sjuk*, *otroligt skum*, *totalt värdelös*, *enormt gott rödvin*, *verkligen snygg* och *fruktansvärt bra*. Ofta kommer expressiviteten i form av ett förstärkande prefix. Sådana prefix används för att få lyssnaren att reagera. I det stockholmska ungdomsspråket är framförallt två prefix mycket vanliga: *jätte-*

och *skit*-. Andra vanliga prefix är *as*- och *super*-, *rå*-, *hel*- och *genom*-. Svordomar kan också användas som förstärkningsord, exempelvis *jävla* trött (Kotsinas 1998:66f.).

2.2.6 Kodväxling

Nils Jörgensen skriver (1995:162) att kodväxling är när mångspråkiga eller bidialektala personer växlar mellan olika språk eller språkvarieteter under ett och samma samtal. Kodväxling används huvudsakligen i det dominerade språket och består mestadels av utbyte av enstaka ord, oftast substantiv. För det mesta sker kodväxling framförallt för ord som talarna endast känner till i det ena språket. Jörgensen skriver (1995:162) att för många tvåspråkiga barn i Sverige är *dagis* det enda ord som de känner till för just det fenomenet, därför används ordet i alla sammanhang oavsett vilket språk som används.

I många invandratäta områden i Sverige talas 30-40 olika språk, i vissa fall kan så många som 100 olika språk talas. Därmed får familjer i sådana områden daglig kontakt med flertalet språk. Många personer har andra modersmål än svenska och till följd av det blir det vanligt i multietniskt ungdomsspråk att talarna växlar mellan koder. Genom att övergå till ett annat språk efter kontext och samtalspartner, markerar de solidaritet och samhörighet (Kotsinas 1998:139f.).

2.2.7 Svordomar

Kotsinas skriver att ”ett av de vanligaste klagomålen på ungdomars språk är att ungdomarna använder ’fel’ ord, såsom slangord, svordomar och en del andra ord som normalt inte förekommer i vårdat tal eller skrift” (1998:57). Till följd av detta har jag även undersökt bruket av svordomar i Shoo bre för att granska hur vanligt förekommande det är.

Fredrik Lindström skriver i *Jordens smartaste ord* att ”svärandet ska beröra sådant som är tabu, det är därifrån svordomarna får sin kraft, ifrån det förbjudna” (2003:382). Lindström hänvisar till svordomsforskaren Magnus Ljung som menar att svordomarna är mer eller mindre lika grova över hela världen. Ljung delar in svordomarna i fem olika huvudgrupper som behandlar följande ämnen: *det religiösa motivet*, *analmotivet*, *könsorganmotivet*, *samlagsmotivet* och slutligen *mammamotivet* (Lindström 2003:384).

I norra Europa anses svordomarna vara mildare och mindre könsorganinriktade och svenska svordomar berör i regel bara det religiösa motivet och analmotivet. Ord som *fan*, *jävlar*, *satan* och *helvete* är alla hämtade ifrån kristendomen och tillhör våra vanligaste svordomar.

2.2.8 Könsord

Könsord är en underkategori till svordomar och traditionellt sätt förekommer könsord inte i det svenska språket. Däremot är det desto vanligare i andra länder (Lindström 2003:384-390). Eftersom många av ungdomarna i förorterna har sina rötter i främmande länder resulterar det i att ungdomarna tar med sig sitt hemspråks tabuord in i svenskan. Därmed tycks framförallt könsorganmotivet vara ett påfallande drag i det multietniska ungdomsspråket. Doggelito och Kotsinas skriver (2004:17) att könsorden i förortsslang inte borde tolkas bokstavligt, utan att innebörden oftast inte är fulare än svenskans *dra åt helvete* eller *jävlar*. Vad som gör att det reageras starkare på fraser som *knulla din mamma* är att svenskar inte själva använder sådana motiv vid bruk av svordomar och är på så sätt inte vana vid att höra dem yttras (Doggelito & Kotsinas 2004:17).

2.2.9 Grammatiska avvikelser

Kotsinas hävdar att typiskt för det multietniska ungdomsspråket är att det finns grammatiska avvikelser. Det gemensamma för de fonologiska, grammatiska och semantiska avvikelserna är att de oftast berör komplicerade system i svenskan. Svåra drag ersätts med sådana som är lättare (Kotsinas 2005:240).

Resultatet från både Kotsinas (1998) och Ganuzas (2008) undersökningar av hur ungdomar i multietniska områden talar summeras i följande kategorier. Förekommande grammatiska avvikelser är:

- Övergengeneralisering av prepositionen *på* eller *i* (*jag har läst på tidningen att...*)
- Övergengeneralisering av n-genus (*en bord*)
- Felval av kongruens (*sen dom blir lite rik*)
- Adverbpartiklar som ingår i verbfraser får ibland fel placering (*dom skiljer sej och gifter sej om*)
- Rak ordföljd, istället för omvänd, framförallt i satser som inleds av ett kort adverb (*när han kom tillbaka man trodde han levde*)
- Felaktiga idiomatiska uttryck (*många i klassen ska skolka bort för är ont om tid*)
- Utelämnande av subjekt (*för att tittar på henne*)
- Utelämnande av artiklar (*jag måste hitta svenskalärare*)

3. Metod & genomförande

Under den här rubriken ämnar jag att med hjälp av mina analytiska verktyg omvandla det abstrakta, teoretiska ramverket till en konkret kvantitativ undersökning. Mina analytiska verktyg är inspirerade av Ulla-Britt Kotsinas (1998 & 2005), Natalia Ganuza (2008) och Gudrun Svenssons (2009) tidigare forskning för vad som är karakteristiskt för multietniskt ungdomsspråk i Sverige.

3.1 Metod

Med hjälp av Kotsinas, Ganuza och Svenssons förklaringar har en modell skapats där alla avvikande ord manuellt har analyserats. Modellen skapades i ett Microsoft Excel-dokument och vid närläsningen av *Shoo bre* markerades alla avvikande ord som tillsammans bildade en korpus. 1263 avvikande yttranden antecknades. Resultatet presenteras i form av diagram och tabeller. De bidrar till att på ett klart och tydligt sätt identifiera mönster i hur vanligt förekommande särskilda lexikala stildrag är i Foleys roman.

3.2 Avgränsning

Den första avgränsningen är valet av metod. Att personligen genomföra en sociolingvistisk undersökning hur ungdomar i ett multikulturellt område talar och sedan jämföra det med hur förortssvenskan gestaltas i *Shoo bre* hade onekligen varit intressant. Men en sådan sociolingvistisk undersökning hade medfört praktiska svårigheter och arbetet hade blivit tidskrävande. Därför riktar jag in mig på hur rinkebysvenskan porträtteras i Douglas Foleys *Shoo bre* och jämför det med tidigare forskning kring varietet. Rinkebysvenskan är en noga kartlagd varietet och på så sätt blir det mindre komplicerat att göra en analys på språket i Foleys bok. För att min undersökning ska skilja sig från Hemzelius (2010) har jag valt att göra en kvantitativ korpusundersökning. Jag menar att reliabiliteten i en sådan undersökning blir högre än en kvalitativ eftersom alla yttranden som avviker från standardsvenska i primärmaterialet (*Shoo bre*) sammanställs. Utifrån sammanställningen analyseras och jämförs sedan de avvikande orden med hur multietniskt ungdomsspråk ser ut i verkligheten enligt mina teoretiska utgångspunkter.

Den andra avgränsningen är att *Shoo bre* utgör studiens primärmaterial. Jag har valt den boken eftersom den är ett bra exempel på hur multietniskt ungdomsspråk kan se ut i skönlitteraturen. Douglas Foley har skrivit flertalet böcker där detta språkbruk används. Men jag ansåg att det bäst lämpade sig att undersöka hans prisade genombrottsroman.

Ytterligare en avgränsning är att jag enbart har granskat replikerna i *Shoo bre*. Detta eftersom det är där det multietniska ungdomsspråket talas. Emellertid kan avgränsningen betyda att avvikande ord inte tagits med och det i sin tur kan ha påverkat resultatet. Exempelvis har den fiktiva dagboks-karaktären Aydi Len inte analyserats.

Det ska poängteras att undersökningen är bristfällig eftersom den endast analyserat språket i ett verk skrivet av en författare. Därmed kan ingen konkret bild visas av hur förortssvenskan porträtteras och det är svårt att spekulera ifall resultatet skulle vara detsamma om materialet skulle utökas. Det är också viktigt att framhäva att *Shoo bre* gavs ut 2003 och den forskning som jag använt mig av är inte den mest nyutgivna. Det kan det försvåra granskningen över vad som kännetecknar multietniskt ungdomsspråk idag eftersom det är ett levande språk som förändras kontinuerligt. Även om det är svårt att ge exakta besked om vad som är typiskt för varieteten är det viktigt att inte låta det hindra en från att forska i det. Vad min uppsats visar är enkla och okomplicerade resultat. Det påvisar det som förekommer i det analyserade materialet och det bjuder in till diskussion kring hur det multietniska ungdomsspråket är strukturerat.

3.3 Kvantitativ korpusundersökning

Korpusen omfattar alla avvikande ord i romanen *Shoo bre*. Romanen består av 347 sidor och sammanlagt har 1263 avvikande förekomster från standardsvenskan påträffats. Trots flera närläsningar av boken finns det risk för att några ord har blivit förbisedda. Men i det stora hela ska materialet vara pålitligt. Korpusen består av olika kategorier där alla ord manuellt har blivit analyserade. Jag har undersökt åtta stycken variabler som forskare anser känneteckna multietniskt ungdomsspråk. Variablerna är följande: *slangord*, *diskurspartiklar*, *könsord*, *svordomar*, *kodväxling*, *förstärkningsord & förstärkande prefix*, *grammatiska avvikelser* och *lånord*.

Först har de avvikande orden blivit indelade i kategorin *stildrag*. Därefter finns det en kategori som behandlar om det är ett *lånord* eller inte. I kategorin *lånord* markeras alla ord som är inlånade från främmande språk.

Den tredje kategorin *grammatisk avvikelse* behandlar ifall det är grammatiskt korrekt eller inte.

Därefter redogörs för *form av diskurspartikel*. I den här kategorin kan orden delas in i funktionerna: *avgränsare*, *fokuserare*, *citattmärkor* och *turtagningsmärkor*.

4. Analys, resultat & teoretisk tolkning

Under den här rubriken ämnar jag att beskriva resultatet från den kvantitativa korpusundersökningen. Syftet med undersökningen var att granska språket i det skönlitterära verket *Shoo bre* och se hur väl det överensstämmer med vad forskare anser vara kännetecknande för förortssvenska. Utifrån en modell som bygger på typiska stildrag har varje avvikande ord analyserats manuellt. Resultatet av korpusundersökningen presenteras i form av diagram och tabeller.

4.1 Multietniskt ungdomsspråk i *Shoo Bre*

Multietniskt ungdomsspråk används i regel endast i dialogerna i Foleys roman. Undantaget är Aydi Lens dagboksutdrag där språket är starkt influerat av sociolekten. Uppskattningsvis är tre fjärdedelar av dialogerna på multietniskt ungdomsspråk, medan resten är på standardsvenska. Det innebär att det finns gott om utrymme för karaktärerna att markera sin grupptillhörighet med hjälp av språket. Den främsta funktionen hos förortssvenska är just att det är ett kommunikationssätt kamrater emellan (se t.ex Kotsinas 1998 & Gunnarsdotter 2007). Nedan presenteras resultatet från undersökningen.

4.1.1 Lexikala stildrag

Jag har undersökt åtta variabler som anses vara typiska för multietniskt ungdomsspråk. Sju av dessa är kategoriserade som lexikala stildrag. I diagram 1 visas hur många företeelser det finns av de sju lexikala stildragen i Foleys bok. Totalt finns det 792 avvikelser som tillhör lexikala stildrag. Övriga 471 avvikelser har blivit kategoriserade som lånord och diskuteras i kapitel 4.1.9. Diagrammet visar att de två stildrag som är vanligast förekommande är slangord och förstärkningsord. Det som jag anser är mest anmärkningsvärt är att de grammatiska avvikelserna är väldigt få.

För att kunna avgöra vilket stildrag orden tillhör har semantik och pragmatik spelat en väsentlig roll. På så sätt har jag granskat varje enskilda ords betydelse i meningen samt hur ordet används.

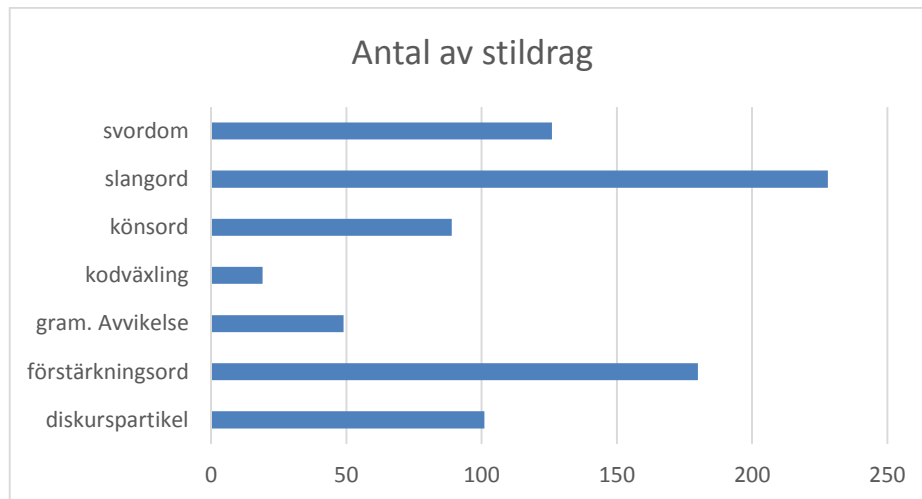

Diagram 1. Antal företeelser av lexikala stildrag

4.1.2 Svordomar

I undersökningen har jag stött på 126 stycken användningar av svordomar. I tabellen nedan har svordomarna och hur det kan se ut när de används av karaktärerna i romanen, sammanfattats. Siffrorna som står inom parantes efter exempelmeningen hänvisar till vilken sida citatet är taget ifrån.⁵

Den svordom som nyttjas flitigast är *fan* med sina 41 uppträdanden. *Idiot* intar andraplatsen med 28 påträffanden. Resultatet stämmer bra överens med Kotsinas undersökning (1998) där *fan* tillhör de vanligaste svordomarna i det inspelade materialet.

Tabell 1. Svordomar

Svordom	Antal	Exempelmening
Biljäveln	2	Abri, biljäveln åker inte fortare. (337)
Din åsna	1	Din åsna , hur ska jag kunna veta det? (126)
Fan	41	Fan vad du är elak. (48)
Fanimej	1	Du är fanimej körd i huvudet. (257)
Helvete	4	Vad i helvete gör ni? (127)
Håll käften	8	Men håll käften och jobba för fan. (126)
Häxa	3	Häxan ska veta att hon inte är omtyckt. (57)
Idiot	28	Nej, vi ska åka med helikopter från stan, din idiot . (76)
Idiotbög	1	Håll käften själv din idiotbög . (170)
Jävel	3	Då ska den jäveln få vad han förtjänar. (294)
Jävla	13	Men var inte så jävla korkad. Ge henne en chans. (45)
Skit	3	Jag har tappat den. Skit också! (105)
Skiter	2	Jag tror rektorn skiter i oss. (45)

⁵ Sidhänvisningen kommer fortsätta att stå inom parantes efter exempelmeningen i resterande tabeller och presentationer.

Svartskalle	7	Det spelar ingen roll vad ni säger. En gång svartskalle alltid svartskalle . (93)
Sär	1	Men är du sär eller är du bara korkad? (36)
Tjockskalle	1	Nej din tjockskalle , det ligger norr om stan. (51)
Vafan	7	Vafan ska det betyda? (50)
Totalt	126	

4.1.3 Slangord

Det har varit svårt att avgöra vilka ord som ska räknas som slang eftersom det inte finns någon bra definition av vad slang är. Ord som exempelvis *tjej* ansågs från början vara slang. Nu är det ordet så pass etablerat i det svenska språket att ingen skulle reagera på om det användes i en formell talsituation. För att avgöra vad som är slang eller ej har jag gått på intuition.

Vid närläsningen av romanen har jag stött på 228 användningar av olika slangord. Det gör kategorin till den vanligaste. Tabellen nedan redogör för orden och dess användning i primärmaterialet. Listan visar att de ord som används är sådana ord som är viktiga för talarna. Precis som Doggellito och Kotsinas konstaterar finns det många ord som handlar om snatteri, pengar och familjemedlemmar (2004:13-15). Den fras som används flitigast är *jag svär* med sina 40 förekomster. Till skillnad från Hemzelius (2010) anser jag inte att denna fras bör betraktas som en diskurspartikel. Detta eftersom den har kvar för mycket av sin ursprungliga semantiska betydelse. *Jag svär* används i bemärkelsen 'jag lovar' och 'det är sant'. Frasen genomgår en grammatikalisering, men jag anser att den har en bit kvar innan det semantiska innehållet har förändrats helt. Därför kategoriserar jag det som slang.

Tabell 2. Slanguttryck

Slangord	Antal företeelser	Exempelmening
Babbla	4	Vad babblar du om? (75)
Banga	3	Du ska inte bang a ur nu. (203)
Baxa	11	Speciellt för dig som kan baxa vilken bil som helst. (65)
Brorsa	8	Du ringer nästa fredag då brorsan , när du har bilen? (297)
Cigg	3	Ska vi ta en cigg innan vi går in på provet? (275)
Dumpa	2	Jag måste dumpa bilen. (128)
Dött	1	Ey, det är dött härinne bre. Vart har alla tagit vägen? (28)
Farsa	10	Har jag berättat om min farsas kompis? (94)
Fattar du noll	1	Fattar du noll ? En begravningsbyrå är sista stället som snuten kommer att leta efter stulna flaskor. (75)
Feja	4	Hans fula feja skulle skrämman livet av vem som helst [...] (52)
Fräckis	1	Din fräckis . (188)

Glida	1	Det finns saker som är viktigare än att bara glida runt Skärsholmen eller stan. (175)
Glo	1	Det enda dom gör är att glo på teve hela dagen. (284)
Haffa	6	Jag har villkorligt. Blir jag haffad åker jag in direkt. (30)
Haja	1	Har du inte hajat att jag vill bli kloakslickare! (55)
Hela köret	1	Sen måste man plugga, skaffa utbildning, köpa hus och Volvo och hela köret . (94)
Händish	3	Shoo len, vad händish ? (192)
Hänga	1	Jag tycker att hon hänger mycket med SO-Anders nuförtiden. (274)
Jag svär	40	Jag svär len, du är kåt på henne. (47)
Juggarna	1	Jag tror att det är ryska maffian som ligger bakom bre. Eller juggarna . (77)
Keff	13	Hon är keff , helt värdelös. (17)
Kollar läget	1	Vi bara softar, kollar läget och sen kommer vi tillbaka. (21)
Käka	4	Du kan käka en macka. (279)
Lax	5	Ni får tio lax var, du och Mojo, för uppdraget. (30)
Läget	2	Shoo bre, läget ? (35)
Mecka	1	Jag meckar . Fattar du inte... Du kan inte röka här. (53)
Mille	1	Vi ska baxa en lastbil full med whiskyflaskor som kanske är värda en mille [..] (104)
Morsa	2	Fattar du, varje vecka blir morsan kallad till samtal [...] (283)
Palla	2	Jag går och duschar. Jag pallar inte mer. (196)
Pank	1	Så nu är han pank och utan jobb. (98)
Peddo	2	Hon är värsta peddo jag svär. (345)
Planka	1	Då behöver du inte planka . (177)
Plugga	9	Jag vill plugga i stan, om jag kommer in vill säga. (180)
Plugget	6	Kom tidigt till plugget imorgon. (331)
Pluggis	2	Fan vad du har blivit värsta pluggis bre. (55)
Polare	7	Var är dina polare Josef och Mojo? (29)
Prutta	2	Snygg! Du måste vara blind bre. Har du hört honom prutta ? (159)
Pucko	9	Men vad gör du? Du förstör skärmen ditt pucko ! (80)
Puffra	1	Har du tagit med dej puffran ? (333)
Pundare	2	En halvhög zingi som kunde varken säga bu eller bä. En pundare , tänkte dom [...] (96)
Rullar	1	Sen, när vi rullar . (108)
Schabbigt	1	Men fettarslet till tandläkare gjorde ett schabbigt jobb [...] (95)
Smack	4	Jag ser inte ett smack . (93)
Sno	3	Du brukar inte ha svårt att sno från guzzar. (54)
Snubbe	7	Vi ska bara skrämma snubben . (296)
Snuten	7	Jalla vi kör då. Håll utkik efter snuten . (336)
Spänn	2	Abri, du får lätt 300 spänn för den. (53)
Stålar	7	Om det är stålar som står på spel så hör han av sej [...] (76)
Svenne	16	Jag tror hon är svenne . (37)
Syrra	3	Jag är kär i hans syrra . (285)
Tagga	13	Abri, jag måste tagga . Jag meddelar dig senare. (207)
Tjaba	1	Tjaba , hur mår du egentligen? (319)

Totalt	228	

4.1.4 Könsord

Ungdomars sätt att tala kännetecknas ofta av ”fula” ord (Kotsinas 1998:57). I Foleys fiktiva språk kan vi i tabellen nedan se att sådana ord förekommer, och de vanligaste orden är *bazza* ’ha samlag’ med 16 användningar och på delad andra plats med 12 förekomster vardera kommer *bög*, *fitta* och *hora*. Också ord med anknytning till mänskliga kroppsutsöndringar (exempelvis *bajs*, *skit*, *mens* etc.) finns representerade i boken. Dessa ord har blivit klassificerade som könsord. Det totala antalet företeelser av könsord är 102 stycken.

Tabell 3. Könsord

Könsord	Antal	Exempelmening
Arsle	2	Men en varmkorv skulle sitta fint. I ditt arsle i så fall. (103)
Bajs	2	Gud va äckligt. Värre än bajs jao. (42)
Bazza	16	[..] nej jag fick inte bazza tjejen. (162)
Bög	12	Min son kommer aldrig att bli bög [..] (205)
Böggjävvel	3	Din fule böggjävvel , ät! (204)
Böggkompis	1	Som jag sa, jag vill inte att dina böggkompisar ska vara med. (207)
Fettarsel	5	Ditt fettarsel , säg som det är. Du är aldrig mätt. (36)
Fitta	12	Din jävla... fitta . (263)
Få i arslet	2	Då kommer vi att få i arslet av rektorn. (53)
Halvbög	1	[..] du har mer eller mindre sagt att du är bög. I alla fall halvbög . (70)
Hora	12	Nej, sätt på Jennifer. Hon är chok bra. Britney är en hora . (157)
Knulla	2	Det där med knulla var inte roligt bre. (17)
Kuk	2	Min kuk jag är bög, vad säger du len? (335)
Kåt	5	Fan är du kåt på lilla habibi fröken? (70)
Leb	1	Du är inte, du vet, leb ? (48)
Mens	3	Jag svär, mammans, du har värsta mens problem? (163)
Pungskula	1	[..] om du inte vill vara våran kompis, så är det bara till att visa pungskulorna och säga det rakt ut liksom. (51)
Runka	4	Han vill runka i ensamhet. (196)
Skit	2	Jag hörde att du fick skit för artikeln? (322)
Totalt	107	

4.1.5 Förstärkningsord & förstärkande prefix

Ytterligare ett lexikalt stildrag som har undersökts är antalet förstärkningsord. Den kvantitativa undersökningen visar att det totalt påträffats 180 förstärkningsord i primärmaterialet. Det innebär att det är det andra största stildraget. Förstärkningsordet *värsta* med dess 88 användningar är det ord som förekommer överlägset flest gånger. När Kotsinas

gjorde sin undersökning (1998) kom hon fram till att de två förstärkningsord som var vanligast i Stockholm var prefixen *jätte-* och *skit-*. Båda prefixen finns med i mitt analyserade material och även här är de vanliga.

Till skillnad från Hemzelius (2010) har jag valt att kategorisera *mammas* som ett förstärkningsord istället för en diskurspartikel. Detta eftersom den semantiska betydelsen 'verklig', 'sannerligen' fortfarande innehar en påfallande roll. Ordet används liksom andra förstärkningsord för att öka expressiviteten av det talaren vill ha sagt. Det bidrar till att överraska lyssnaren med ett lekfullt hanterande av språket.

Tabell 4. Förstärkningsord & förstärkande prefix

Förstärkningsord	Antal	Exempelmening
As	1	Tänk om han dör bre? Det är askallt på nätterna!
Bajs	2	Att det ska vara bajsväder . (90)
Dö	1	Okej, jag är inte dökär i honom [...] (237)
Döds	1	Nej, jag menar det finns böcker som är intressanta och spännande och sen finns det andra som är dödstråkiga . (79)
Feta	1	Det enda jag vet just nu är at det ska stå möbler på den. I värsta feta bokstäver. (66)
Fett	21	Det är därför du får fett med para ju bre.
Futtig	1	Abri, en enda futtig korv, yani, det är bara det det handlar om. (104)
Grymt	1	Han var grymt bra jao. (45)
Gud	5	Gud vad du ljuger. (91)
Helt	3	Du är helt pucko, jag svär. (327)
Jätte	21	Det är inte alls tråkigt. Det är jätte intressant.
Mammas	11	Jag lovar, mammas , jag läste att dom har ett rikt känsloliv. (251)
Skit	23	Att lära sej skriva är skit viktigt. (98)
Sten	1	Han blev stendöv [...] (97)
Största	1	[...] ni måste vara dom två största puckos jag nånsin träffat. (104)
Super	1	Han var en super bra lärare. (16)
Vrål	1	Ey, jag är vrål hungrig len. (42)
Värsta	84	Han är värsta diktatorn hemma. (159)
Totalt	180	

4.1.6 Diskurspartiklar

Enligt språkforskaren Kotsinas förekommer diskurspartiklar speciellt i samtal där talaren är känslomässigt engagerad (1998:72). Ett gemensamt drag för dessa småord är att de inte riktigt används så som de borde. Ofta har ordets huvudsakliga betydelse försvagats och det gör att diskurspartiklar är flerdimensionella. I Kotsinas undersökning kommer hon fram till att

diskurspartiklarna påfallande ofta är obetonade (1998:72-77). Eftersom mitt primärmaterial är en skönlitterär bok har det varit mycket svårt att veta hur dessa småord betonats. Men för att få en uppfattning om betoningen har jag tagit hjälp av filmen *Shoo bre* som bygger på Foleys roman och gavs ut 2012.

Gudrun Svensson har varit noga med att poängtera att det är viktigt att lista ut vad ungdomarna vill med sina diskurspartiklar.⁶ Vill de meddela ett semantiskt innehåll? Används orden för att skapa uppmärksamhet? Markera samhörighet? Eller för att återkoppla till lyssnaren? Därmed blir det avgörande att titta på ordets funktion i meningen. Har de en semantisk eller en pragmatisk funktion? Om jag ansett att ordet har en pragmatisk funktion har jag kategoriserat dem som diskurspartiklar.

Längre ner har jag delat in partiklarna i fyra olika kategorier beroende på hur de används. Kategorierna som jag använder är dem samma som Kotsinas har delat in sin undersökning i och de är: fokuserare, avgränsare, citatmarkör och turtagningsmarkör. Totalt visar undersökningen att det påträffats 101 användningar av diskurspartiklar.

Fokuserare

Ofta placeras ordet i direkt anslutning till ett innehållsbärande ord eller ibland en längre fras. Deras uppgift är att då rikta uppmärksamheten mot ordet eller frasen. Det fokuserade ledet får därmed en stark emfas (Kotsinas 1998:78f.).

Undersökningen visar att det finns 25 stycken användningar där diskurspartiklarna fungerar som fokuserare.

Tabell 5. Diskurspartiklar med funktionen fokuserare

Fokuserare	Antal	Exempelmening
Du vet	8	Lastbilen ska stå på kajen vid Kapellskär. Du vet , nära Norrtälje. (31)
Jao	2	Sjuk jao , och hon har inte ens börjat. (17)
Ju	7	Folk dör ju hela tiden. (125)
Liksom	6	[..] det spelar liksom ingen roll. (126)
Typ	2	Vi skulle kunna fika nån dag. Ute, typ Skärholmen. (140)
Totalt	25	

⁶ Personlig e-post från G. Svensson.

Avgränsare

En vanlig placering är i slutet av en replik. Ordets funktion är att markera satsens slut. När de placeras i slutet av en sats eller replik markerar de tydligt en gräns, men behåller ofta en liten del av sin ursprungliga betydelse. Ordet har en kommenterande funktion till satsens innehåll i sin helhet (Kotsinas 1998:89ff.).

Resultatet från undersökningen markerar att det totalt förekommer 71 diskurspartiklar som har funktionen avgränsare. Den mest inträffade partikeln är *jao* som betyder 'hörru'.

Tabell 6. Diskurspartiklar med funktionen avgränsare

Avgränsare	Antal	Exempelmening
Du vet	5	Den är inte laddad, du vet? (295)
Ja	1	Och sen bre, ja . Och sen blev vi dissade. (176)
Jao	40	Hur då värre? Han är borta jao . (38)
Ju	19	Du känner mig ju . Skulle jag ljuga för dej? (92)
Liksom	5	Okej, jag är inte dökär i honom liksom [...] (237)
Typ	1	Du menar en promenad? Ja, runt sjön typ . (140)
Totalt	71	

Citatmarkör

När talaren övergår från direkt tal till citat eller pseudocitat måste hen på något sätt markera sin övergång. Det signalerar att citatet inte utgör en exakt återgivning av något som har yttrats, utan det liknar mer en dramatiserad illustration av händelsen.

Intressant nog finns endast tre förekomster av diskurspartikeln *ba*. I Kotsinas undersökningar förekommer partikeln ständigt. Särskilt ofta uppträder *ba* som citatmarkör i hennes intervjuer. För att markera och återge vad någon har sagt kan frasen "hon sade..." brukas, men man kan också markera övergången med *bara/ba*, ofta i kombination med en röstförställning. Enligt personliga erfarenheter av ungdomsspråk förefaller det ytterst märkligt att inte fler yttrande av *ba* finns i *Shoo bre*. Enligt mig är det en diskurspartikel som används mycket frekvent i vardagligt tal. Att ordet inte är vanligt hos Foley anser jag tyda på att språket i boken inte helt och hållet speglar det autentiska multietniska ungdomsspråket.

Tabell 7. Diskurspartiklar med funktionen citatmarkör

Citatmarkör	Antal	Exempelmening
Ba	3	Jag ba ... Jag sa att hela idén med artikeln var min [...] (344)
Totalt	3	

Turtagningsmarkör

Turtagningsmarkör är när ordet används som en lystringssignal för att markera att talaren vill ha ordet. Ofta förekommer ordet i början av en replik. Att med en diskurspartikel signalera att man vill ha ordet ger ett abrupt, nästan oartigt intryck och Kotsinas skriver att ibland ger en sådan användning intrycket att talaren vill opponera sig mot sin samtalspartner. Vidare skriver hon att partikeln används så pass frekvent att detta oartiga intryck försvinner och att ordet då enbart fungerar som en inledning till repliken (Kotsinas 1998:92f.).

Nedan konstateras det att det endast finns två belägg på turtagningsmarkörer. Dock är det desto vanligare att inlånade diskurspartiklar har den här funktionen.⁷

Tabell 8. Diskurspartiklar med funktionen turtagningsmarkör

Turtagningsmarkör	Antal	Exempelmening
Mammas	1	Mammas , hon kommer säga upp sej ju. (331)
Me fan	1	Me fan , det e värsta kallt jao [...] (21)
Totalt	2	

4.1.7 Kodväxling

Somliga forskare anser att kodväxling kan ske inom ett ord (se t.ex. Park 2004 & Jörgensen 1995). Argumentet för med sig en del problem eftersom distinktionen mellan kodväxling och lånord blir diffus. För att underlätta min analys har jag tagit ställningen att kodväxling är när minst två olika språk förekommer i samma mening och det ska vara längre sekvenser än enstaka ord som uppträder. Främmande enstaka ord räknas i min undersökning som lånord. För att det ska kategoriseras som kodväxling måste det således finnas åtminstone två ord från två språk med i yttrandet. I *Shoo bre* har jag funnit 19 exempel på kodväxling. De flesta exemplen kommer från spanska. Det eftersom Oscar, en av huvudkaraktärerna, har latinamerikansk spanska som hemspråk. En vanlig föreställning i ungdomsspråk är att engelska lånord och kodväxling finns i överflöd (Kotsinas 1998:68). Men resultatet visar att så inte är fallet i den här romanen, utan det finns enbart två belägg på detta. Nedan finns en lista över hur kodväxling ser ut i romanen.

Spanska:

s. 22: ”Vill du ha något att dricka, **mi amor**?”

s. 22: ”**No gracias**, men en empanada vore gott ju.”

s. 22: ”**Si, mamá**, en empanada var det.”

⁷ Se avsnitt 4.1.9.1.1

- s. 35: "**Ciao mi amor**, ha en bra dag."
- s. 80: "**Pero como?** Jag kan datorer, eller har du inte fattat det än?"
- s. 81: "Jag bryr mig inte vem du chattar med. Vill du prata med dina kompisar kan du ringa dom. **Ahora, andate!**"
- s. 81: "**Pero hijo**, var inte snål nu. Du vet att vi inte har råd att köpa en egen dator till Gabriella. Försök vara lite generös."
- s. 131: "Oscar, var i helvete, **dónde estas?**"
- s. 131: "**Sabes qué?** Din pappa och jag har varit jätteoroliga."
- s. 132: "Du ljuger Oscar. Vi har ringt både Juans föräldrar och Farids. För länge sen. Dom är hemma och du är inte där. **Por favor** Oscar, ljug inte."
- s. 132: "Jag förstår att du är i stan. **Dios mio**, men var?"
- s. 159: "**Qué pasa?** Vad håller ni på med?"
- s. 231: "Snälla Oscar, **ayudame por favor?**"
- s. 298: "**No sé**, Oscar. Jag minns inte vad mamma sa exakt."

Engelska:

- s. 62: "Vi gav dej tio cigg och nu är det **pay back time.**"
- s. 121: "Tänk inte. **Just go with the flow.**"

Övrigt:

- s. 104: "**Aydi pitchko**, jag lovar, ni måste vara dom två största puckos jag nånsin träffat."
- s. 206: "Annars brorsan. **Ej darbohat?**"
- s. 284: "Jalla, Rani! **Jä eläk**, Det är till dig."

4.1.8 Grammatiska avvikelser

Det som gemene man tycker främst kännetecknar multietniskt ungdomsspråk är de många grammatiska avvikelserna (Kotsinas 1998:145). Resultatet från min undersökning visar att det endast har påträffats 49 grammatiska avvikelser i *Shoo bre*. Det är bara kodväxling som har färre förekomster.

Resultatet från undersökningen visar att det finns bevis på felval av kongruens, utelämnande av artikel, avvikande idiomatiskt uttryck, övergeneralisering av *n-genus* och prepositionen *på* samt utelämnande av subjekt och objekt. Intressant är att under granskningen av *Shoo bre* har endast tre meningar påträffats med inkorrekt ordföljd och ingen av dem har rak ordföljd där det ska vara omvänd. Därmed blir mitt resultat ytterligare ett stöd för Ganuzas (2008) tes att användandet av rak ordföljd inte är karakteristiskt för multietniskt ungdomsspråk.

Vidare ska det läggas till att det inte har hittats belägg på ord som används i bredare semantisk utsträckning. Inte heller har jag funnit att adverbpartiklar som ingår i verbfraser skulle vara felplacerade. Även detta är intressanta resultat. Emellertid visas det att *att*-strykningar förekommer i materialet. Det är en grammatisk avvikelse som Kotsinas (1998 & 2005) och Ganuza (2008) inte tar upp. Är det som så att de har förbisett detta?

Summa summarum tar de grammatiska avvikelserna mestadels fasta på avvikelser som Kotsinas (1998 & 2005) och Ganuza (2008) presenterat. Dock är avvikelserna få. Ganuza menar att rak ordföljd inte förekommer så ofta i förortssvenska som man tidigare ansett. Ungdomar i mångspråkiga områden verkar ha en bra bild över hur just ordföljden i svenska ska vara. Kan resultatet från min undersökning tyda på att grammatiska avvikelser generellt är färre i multietniskt ungdomsspråk än som påpekats? Eller vill författaren till *Shoo bre* avhålla sig från sociolektens många inkorrekta meningar för att exempelvis få ett bättre flyt i läsandet? Det är svårt att säga. Dock är det essentiellt att komma ihåg att ett språk i en bok är fiktivt. Även om dess uppgift är att återge en sociolekt, kommer den aldrig att bli presenterad exakt så som den talas i verkligheten. Men resultatet från min undersökning visar på intressant statistik och kan bjuda in till diskussion. Skönlitteratur är trots allt ett medium som sprider hur språket är uppvisat och därför är det viktigt att diskutera hur språket ser ut i ett fiktivt verk.

4.1.9 Lånord

Av 1263 avvikelser tillhör 471 gruppen lånord. Det som är intressant med detta resultat är att mer än en tredjedel av alla avvikelser i *Shoo bre* är inlånade ord från andra språk. Detta resultat stämmer bra överens med Kotsinas beskrivning av sociolekten. Hon menar att det som främst kännetecknar ett multietniskt ungdomsspråk är just att många av orden är tagna från främmande språk. Orden används som gemensamma slangord oavsett vilken kulturell bakgrund talarna har (Doggelito & Kotsinas 2004:9). De många lånorden visar på den gemenskap som ungdomarna känner med kamrater ur andra språkgrupper än sin egen. Det multietniska ungdomsspråket blir deras gruppsspråk, men även en del av deras identitet (Kotsinas 1998:156f.).

Nedan i tabell 9 hittar vi alla lånord som finns i Foleys roman, hur många gånger samma ord förekommer i texten, dess betydelse och från vilket språk det är hämtat ifrån.⁸ Till skillnad från Hemzelius (2010) har jag analyserat orden *bre* och *len* endast som lånord. Deras

⁸ Översättningarna är hämtade från Doggelito & Kotsinas (2004) samt från wikidot.com elektroniska slangordbok: <http://sv-slang.wikidot.com/invandrarsvenska>.

funktion, enligt mig, är tilltalsord. Det hade varit möjligt att driva tesen för att dessa ord håller på att mista sin semantiska betydelse, men jag har valt att inte genomdriva den.

Tabell 9. Lånord och dess betydelse

Lånord	Antal	Betydelse	Ursprung
Abou	4	Oj, shit	Turkiska
Abri	38	Hörru!	Nysyriska m.fl
Action	1	Händer ngt	Engelska
Aina	4	Polis	Turkiska
Bre	98	Broder	Bosniska m.fl
Business	1	Affär(er)	Engelska
Bye	1	Hej då	Engelska
Cash	1	Pengar	Engelska
Charmouta	7	Hora	Arabiska
Chok	44	Mycket	Turkiska
Chorizo	1	Penis	Spanska
Clever	2	Smart	Engelska
Dakhri	4	Kuk	Nysyriska m.fl
Dissa	4	Ignorera	Engelska
Ey	19	Hej, hallå	Turkiska
Gitt	15	Stick, dra	Turkiska
Gittish	1	Stick, dra	Turkiska
Guzz	36	Tjej	Turkiska
Göt	3	Rumpa	Turkiska
Habibi	1	Älskling	Arabiska m.fl
Halik?	1	Läget?	Arabiska
Hijo	2	Son	Spanska
Homre	1	Man, du	Spanska
Jalla	26	Skynda, kom	Arabiska m.fl
Keff	13	Dålig	Arabiska
Kif	1	Hur är det?	Arabiska
Kurats	4	Penis, kuk	Serbiska m.fl
Len	76	Kompis	Turkiska
Maricon	1	Bög, fegis	Spanska
Nackno é mo	4	Knulla din mamma	Nysyriska m.fl
Olum	2	Hörru!	Turkiska
Para	5	Pengar	Turkiska m.fl
Rasa	1	Rasist	Serbiska m.fl
Shit	1	Oj, skit	Engelska
Shoo	17	Tjena	Arabiska
Soft	1	Härligt	Engelska
Softa	4	Ta det lugnt	Engelska
Walla	17	Jag svär vid Gud	Arabiska
Yani	2	Liksom	Turkiska
Zingi	8	Mörkhyad person	Arabiska
Totalt	471		

4.1.9.1 Lånord med övriga funktioner

Vissa lånord har även andra språkliga funktioner. Av 471 lånord fungerar 159 som diskurspartiklar, förstärkningsord, könsord och svordomar. Under den här rubriken presenteras det hur dessa ord tillämpas i Foleys ungdomsroman.

4.1.9.1.1 Lånord som diskurspartiklar

Det finns totalt 91 lånord som har funktionen diskurspartikel. Det innebär att det är den vanligaste funktionen inlånade diskurspartiklar har. De inlånade diskurspartiklarna har precis som i avsnitt 4.1.5 blivit indelade i ytterligare en kategori, nämligen ifall de är *fokuserare*, *avgränsare*, *citattäckare* eller *turtagningsmarkörer*. Resultatet visar att det finns inga lånord med funktionen citattäckare, men de övriga tre finns det belägg för.

Siffrorna från undersökningen visar på spännande fakta. I Kotsinas undersökning behandlar hon inte om ungdomarna i Stockholmsområdet Väster använder sig av inlånade diskurspartiklar (1998). Dock berättar Svensson att vid hennes undersökning i Malmö lade hon märke till att ungdomarna använde *ey* och *youknow* när de samtalade med varandra, men hon granskade aldrig dessa småord.⁹

Fokuserare

Det finns fem förekomster av inlånade diskurspartiklar med funktionen fokuserare. Dess uppgift är att rikta uppmärksamheten på nästkommande ord eller fras (Kotsinas 1998:78f.). Givetvis har det varit svårt att avgöra diskurspartiklarnas funktion eftersom primärmaterialet är skrivet och inte talat. Till min hjälp har jag dock haft filmen *Shoo bre* där jag lyssnat efter hur nedanstående ord har betonats, därför har jag kategoriserat dem på följande sätt.

Tabell 10. Inlånade diskurspartiklar med funktionen fokuserare.

Fokuserare	Antal	Exempelmening
Abou	1	Abou , vad ska du göra? (194)
Olum	2	Olum , det stämmer. Han har skåpet fullt med barbiedockor hemma. (36)
Walla	1	Värsta problem bre. För dej, din mamma, för guzzen, för guzzens mamma, walla , för alla. (163)
Yani	1	Sen tror jag att det finns en, vad ska jag säga, yani , en lag i universum som säger [...] (251)
Totalt	5	

⁹ Personlig e-post från G. Svensson.

Avgränsare

Funktionen som avgränsare är som nämnts i avsnitt 4.1.5 en funktion vars ursprungliga betydelse är starkt försvagad och markerar slutet på en sats eller replik. Det har endast påträffats en inlånad partikel som används i den bemärkelsen.

Tabell 11. Inlånade diskurspartiklar med funktionen avgränsare

Avgränsare	Antal	Exempelmening
Yani	1	Abri, en enda futtig korb, yani , det är bara det det handlar om. (104)
Totalt	1	

Turtagningsmarkör

Undersökningen visar att turtagningsmarkör är den funktion hos inlånade diskurspartiklar som uppträder flest gånger. Det finns 85 stycken belegg på det och den vanligaste är *abri*. Ordets ursprungliga betydelse är 'grabben' och det är ett ord som är hämtat från nysyriska. Jag anser att *abri* har tappat sin ursprungliga betydelse och fungerar istället som 'hörru'. Därmed blir dess pragmatiska funktion en lystringsmarkör vars uppgift är att signalera att talaren vill ha ordet.

Jag anser att anledningen till att funktionen turtagningsmarkör är så pass vanligt förekommande bland inlånade diskurspartiklar är därför att ett främmande ord markerar tydligare att talaren vill ha ordet. Det ger därmed en större effekt.

Tabell 12. Inlånade diskurspartiklar med funktionen turtagningsmarkör

Turtagningsmarkör	Antal	Exempelmening
Abou	3	Abou . Tänk att träffa Pamela Anderson i centrum len! (21)
Abri	36	Abri , jag är inte klar än. Det finns mer. (96)
Ey	19	Ey , dom är inte zingis. (93)
Jalla	11	Jalla , du måste. Det är uppdraget. (206)
Walla	16	Walla , du och dina ärende bre. (176)
Totalt	85	

4.1.9.1.2 Lånord som förstärkningsord

Den andra vanligaste funktionen som lånord har i *Shoo bre* är som förstärkningsord. Dock är det endast ett inlånat ord som står för den här kvoten och det är *chok* som betyder 'mycket'. Nedan ser vi att det har påträffats 44 förekomster av ordet.

Tabell 13. Lånord med funktionen förstärkningsord

Förstärkningsord	Antal	Exempelmening
Chok	44	Det är chok tråkigt att läsa om dom egyptiska gudarna. (40)
Totalt	44	

4.1.9.1.3 Lånord som könsord

Tabellen nedan visar att det förekommer lånord som även har funktionen könsord. Sammanlagt finns det 20 företeelser av könsord och den vanligaste är *charmouta* 'hora'. En fråga som kan ställas är varför lånas det in könsord i multietniskt ungdomsspråk. Jag tror att det beror på att könsord generellt inte förekommer i det svenska språket, däremot är det desto vanligare i andra länder. Många ungdomar som talar förortssvenska har rötter i andra länder där svordomar som anspelar på sexualitet och könsord är vanliga. För dem är orden inte grövre än svenskans *fan* eller *helvete* och bör därför inte tolkas bokstavligen. Följaktligen anser jag att orden används för att chockera och bryta mot de normer som finns i det svenska språket.

Tabell 14. Lånord med funktionen könsord

Könsord	Antal	Exempelmening
Charmouta	7	Dra härifrån din lilla charmouta . (190)
Chorizo	1	Och din chorizo är alldeles för liten. När jag såg dig i duschen sist så trodde jag att du var tjej. (70)
Dakhri	4	Dakhri , tror du att jag är värsta mes? (335)
Göt	3	Hon har värsta fin göt jao. (274)
Kurats	4	Min kurats jag vill bli toalettstädare. (55)
Maricon	1	Du menar att det är modigt att säga att man är värsta maricon ? (69)
Totalt	20	

4.1.9.1.4 Lånord som svordom

Resultatet nedan visar att det inte är särskilt vanligt i Foleys roman att låna in svordomar från främmande språk. Den enda inlånade svordomen som används är *nackno é mo* som kommer från nysyriska och betyder ordagrant 'knulla din mamma'. Anledningen till att den klassas som en svordom istället för ett könsord är eftersom det är ett uttryck som används i stil med svenskans *fan*.

Tabell 15. Lånord med funktionen svordom

Svordom	Antal	Exempelmening
Nackno é mo	4	Nackno é mo , tror du att du är Jesus jao? (193)
Totalt	4	

4.2 Sammanfattning av resultatet

I den här uppsatsen har jag granskat hur väl språket i Douglas Foleys *Shoo bre* överensstämmer med vad forskare anser kännetecknar verkligt multietniskt ungdomsspråk. Jag bestämde mig för att göra en kvantitativ korpusundersökning och markerade alla avvikande drag från standardsvenskan i romanen. Resultatet visar att alla åtta variabler som forskare betraktar vara typiska för sociolekten finns i ungdomsromanen. Totalt upptäcktes 1263 avvikelser och de kategoriserades som: svordomar, slangord, könsord, förstärkningsord & förstärkande prefix, diskurspartiklar, grammatiska avvikelser, kodväxling och lånord.

Slangord är den kategorin som är näst störst och det finns 228 belägg från romanen. Dessa ord symboliserar det som är viktigt för talarna. Ofta handlar orden om snatteri, skola, pengar och benämningar på människor. Nästan lika många yttringar har kategorin förstärkningsord. Liksom i Kotsinas undersökning (1998) används orden flitigt med funktionen att öka expressiviteten och överraska lyssnaren. Vidare finner jag det mycket intressant att den uppmärksammade *-ish* ändelsen endast förekommer vid ett fåtal tillfällen i boken. Betyder det att den inte är lika populär som tidigare forskning visat? Eller kan det vara så att Douglas Foley medvetet har valt att utesluta ändelsen?

Svordomar används i primärmaterialet och resultatet visar att många av svenskans vanligaste svordomar används. Svordomarna är främst tagna från det religiösa motivet eftersom det är det som är standard för svärandet i Sverige. Könsord används normalt sätt inte i det svenska språket, men i multietniskt ungdomsspråk är det vanligt förekommande. Ord som refererar till att ha samlag och olika sexuella läggningar är mest frekvent i könsordskategorin.

Diskurspartiklar är polyfunktionella och därför delades de in i funktionerna *fokuserare*, *avgränsare*, *citatmarkör* och *turtagningsmarkör*. Den vanligaste funktionen är som *avgränsare*. Intressant nog uppträder diskurspartikeln *ba* endast tre gånger i *Shoo bre*, när det hos Svensson (2009) och Kotsinas (1998) är betydligt mer frekvent.

Det minst upprepade stildraget är kodväxling som endast har 19 företeelser. En vanlig föreställning är att ungdomar använder sig av många engelska ord och fraser när de talar. Men resultatet påvisar enbart två belägg för detta i *Shoo bre*. Resultatet öppnar därmed upp för diskussionen ifall engelsk kodväxling förekommer mer sällan i multietniskt ungdomsspråk än i övrigt ungdomsspråk.

De grammatiska avvikelserna utgör endast en liten del av det analyserade materialet. 49 av 1263 avvikelser är ogrammatiska. Intressant är att endast tre belägg på annorlunda ordföljd förekommer. Inga bevis på rak ordföljd har påträffats. Alla grammatiska avvikelser utom en finns det belägg för i romanen. Det finns inga exempel på att adverbpartiklar som ingår i verbfraser får fel placering. Däremot finns det exempel på *att*-strykning i materialet, vilket är en avvikelse som Kotsinas (1998 & 2005) och Ganuza (2008) inte diskuterar.

Det sista som undersöktes var kategorin lånord. Det påträffades 471 stycken belägg på ord som är inlånade från främmande språk. Det medför att mer än en tredjedel av alla avvikande ord tillhör gruppen lånord. 159 av dessa ord har haft ytterligare en språklig funktion och det finns belägg för inlånade diskurspartiklar, förstärkningsord, könsord och svordomar. En anmärkningsvärd upptäckt är att undersökningen visar att bruket av inlånade diskurspartiklar är mycket vanliga. Såvitt jag vet har ingen forskare lagt ner tid på att diskutera ett sådant fenomen i multietniskt ungdomsspråk.

Vad resultatet visar är att det mesta överensstämmer med forskarnas kartläggning. Men eftersom Foley inte har med vissa karakteristiska drag i dialogerna anser jag att det fiktiva språket i *Shoo bre* inte helt och hållet återspeglar autentiskt multietniskt ungdomsspråk.

5. Diskussion

Från 1970 till 2007 har andelen utlandsfödda fördubblats i Sverige från 6,7 % till 13,4% (Milano 2013:343). Det innebär att Sverige befinner sig i en ny situation där väldigt mycket har skett de senaste årtiondena. I och med att ungdomars sätt att tala i mångspråkiga områden har uppmärksamats har också en känslomässig politisk språkdebatt satt igång. Många anser att förortssvenska är ett resultat av dålig svenskundervisning i skolan (se t.ex Gunnarsdotter Grönberg 2007:239-240). Vissa anser att det inte borde betraktas som svenska, medan andra tycker att varieteten är så pass utspridd över landet att den borde räknas som en egen dialekt.

Christopher Stroud hävdar att rinkebysvenska är en kulturell konstruktion som ger särskilda innebörder åt invandrades språkresurser och språkbruk. Vidare menar han att det är ett problematiskt begrepp där talarna tillskrivs vissa socioekonomiskt bestämda identiteter. Till begreppet knyts sociala, moraliska och politiska innebörder och det resulterar i att talarna placeras i en särskild kategori som representerar invandrades sätt att tala (Stroud 2013:315). Vad Stroud inte är tillräckligt tydlig med är att poängtera att det inte enbart är personer med en invandrarbakgrund som talar rinkebysvenska, utan även personer med helsvenska föräldrar kan välja att tala så. Men han visar att det är ett problematiskt begrepp eftersom en generalisering bland allmänheten tenderar att ske. Jag menar att med en kunskapsspridning om fenomenet multietniskt ungdomsspråk kommer en ökad förståelse och kunskap om hur det ser ut och fungerar att infinna sig.

Vidare lyfter Stroud upp att det multietniska ungdomsspråket ifrågasätter traditionella föreställningar om svenskan genom att introducera strukturella, pragmatiska och lexikala innovationer i vardagsspråket. Den store tvistefrågan är vilken inställning som ska has till sådana språkliga innovationer. Vilka nybildningar ska behandlas som positiva, vilka bidrag ska räknas som bidrag till språket och vilka ska behandlas som inlärarfel? (Stroud 2013:325) Svaren på frågorna är svåra att ge. Jag anser att det finns många positiva bidrag från främmande språk i svenskan. Utan dessa bidrag hade det svenska språket inte sett ut så som det gör idag. I alla tider har vi präglats av språk och människor runt omkring oss och det är något vi kommer att fortsätta göra även i framtiden. Jag ser multietniskt ungdomsspråk som ett kreativt sätt att leka med språket.

Jag nämnde tidigare att förmedla kunskap kring förortssvenska är viktigt för att öka förståelsen. I vårt moderna och litterata samhälle utgör skrivandet ett oumbärligt medel för kunskapsspridning och administration (Andersson 2007:34-69). Med andra ord utgör skönlitteraturen ett betydelsefullt medium för hur multietniskt ungdomsspråk framställs. På så sätt blir det också mycket relevant att undersöka hur lik fiktiv förortssvenska är autentiskt talad. Kotsinas skriver (1998:134) att ofta ges en förenklad bild av verklighetens språk i massmedia där det tas fasta på de negativa dragen. Jag tror att detta kan ha bidragit till en överlag negativ attityd gentemot multietniskt ungdomsspråk och många förargas över att talarna inte kan tala ”riktig” svenska, utan att de lär sig en bruten svenska. Vidare menar Doggelito och Kotsinas att orsaken till varför multietniskt ungdomsspråk ger negativa associationer är att det är nytt och känns främmande (2004:26). Vi har inte samma kärleksfulla tillgivenhet till det som till våra gamla genuina dialekter.

Vad jag anser borde göras är att diskutera varieteten i exempelvis skolan och informera hur förortssvenskan är strukturerad och tala om att det finns liknande ungdomsspråk runt om i världen (Kotsinas 1998:159f). I själva verket är många av de grammatiska fel som görs bland ungdomarna, sådant som anses vara korrekt i vissa dialekter. I norrländska dialekter är det exempelvis helt korrekt att säga ”strumporna är vit” och ”på affären”. Vissa ord i svenskan skiftar också genus beroende på vilken region man befinner sig i, exempelvis ”ett apelsin” och ”en apelsin” (Kotsinas 1998:149). Tyvärr är det få som är medvetna om detta och därför får rinkebysvenskan fortsätta att ta emot negativ kritik. Men jag hoppas att om förortssvenskan diskuteras kan en öppnare attityd mot sociolekten uppstå.

6. Avslutning

Multietniskt ungdomsspråk är ett omdebatterat ämne och det medför också att boken *Shoo bre* är ytterst aktuell. Det är en bok som inte enbart är skriven på ett intressant vis, utan det är även en anmärkningsvärd ungdomsroman som tar upp och ifrågasätter konstruktioner i samhället. Det mest påfallande är dock att inga fördomar läggs vid karaktärernas användning av förortssvenskan. Karaktärerna får tala hur de vill och det är ingen som rättar dem eller påstår att de talar på ett felaktigt sätt.

I min uppsats har jag undersökt det fiktiva språket i Douglas Foleys ungdomsroman *Shoo bre*. Romanen är mestadels skriven på rinkebysvenska. Syftet med uppsatsen var att jämföra språket i boken med vad forskare anser vara karakteristiskt för rinkebysvenska. Undersökningen gjordes i form av en kvantitativ korpusundersökning där alla avvikande ord från standardsvenskan markerades och analyserades. Resultatet visade att alla åtta variabler återfanns i primärmaterialet och att det mestadels stämde bra överens med vad forskarna sade var typiskt för varieteten. De tre resultat som jag anser vara mest intresseväckande är de som inte stämmer överens med forskningen. För det första finns det relativt få grammatiska avvikelser, för det andra finns det få engelska kodväxlingar och slutligen få användningar av *-ish* ändelsen och inga användningar av *-o* ändelsen. Det är ytterst intressanta resultat och frågan som ställs är om Foley medvetet har valt att skriva mer korrekt och undvika allt för mycket slang. Eller kan det vara som så att den tidigare forskningen som gjorts är bristfällig och att ungdomar i förorterna inte använder sig av dessa tre stildrag så mycket som förmodat?

Multietniskt ungdomsspråk är en kulturell konstruktion som ger särskilda bestämda identiteter hos talaren. Problemet ligger i att begreppet är knutet till sämre socioekonomiska förhållanden. På så sätt tenderar det att bli en negativ stereotyp där talarna blir placerade i bestämda kategorier. Jag vill att vi ska kunna se bortom de negativa stereotyperna och

fokusera på det som är positivt med förortssvenskan. Jag anser att det multietniska ungdomsspråket är fullt av kreativitet och att det är en tillgång för det svenska språket. Vidare anser jag att charmen med svenskan är att det är fullt av olika dialekter. Dialekten är otroligt personlig och symboliserar varifrån talaren kommer, vilken sociala klass personen tillhör och vilken utbildning han eller hon har. Varför ska då en varietet som multietniskt ungdomsspråk klassas som lägre? Min hypotes är att om man är medveten hur en sociolekt är uppbyggd att det på så sätt ökar också förståelsen för dess funktion vilket kan medföra en öppnare attityd gentemot den. Den senaste tidens högerextremism i Sverige och runt om i Europa gör att det är väsentligt att multietniskt ungdomsspråk diskuteras. Om sociolekten diskuteras kan kanske de negativa fördomarna mot förortsspråk förebyggas. Jag tror på att det är genom att förmedla kunskap och våga öppna upp till diskussion som fördomarna kan förhindras. Då skulle kanske Sverige och övriga Europa bli mindre främlingsfientligt och samhället bli mindre segregat.

Källförteckning

Primärmaterial:

Foley, Douglas, 2003: *Shoo bre*. Stockholm: Bonnier Carlsen Bokförlag.

Sekundärmaterial:

Andersson, Lars-Gunnar, 2007: Dialekter och sociolekter. I *Sociolingvistik*, red. Eva Sundgren, 34-69. Stockholm: Liber AB.

Doggelito, Dogge & Ulla-Britt Kotsinas, 2004: *Förortsslang*. Stockholm: Nordstedts ordbok.

Esmer, Djengo, 2012: *Shoo bre*. Film.

Ganuza, Natalia, 2008: *Syntactic Variation in the Swedish of Adolescents in Multilingual Urban Settings*. Stockholm: Stockholms universitet.

Gunnarsdotter Grönberg, Anna, 2007: Ungdomsslang. I *Sociolingvistik*, red. Eva Sundgren, 221-251. Stockholm: Liber AB.

Hemzelius, Pia, 2010: Ey, ”foleyska” len – en undersökning av det litterära talspråket i Shoo len av Douglas Foley. Lunds universitet, språk- och litteraturcentrum.

Jørgensen, Nils, 1995: *Barnspråk och ungdomsspråk*. Lund: Studentlitteratur.

Kotsinas, Ulla-Britt, 1998: *Ungdomsspråk*. Uppsala: Hallgren & Fallgren Studieförlag AB.

Kotsinas, Ulla-Britt, 2005: *Invandrarsvenska*. Uppsala: Hallgren & Fallgren Studieförlag AB.

Lindström, Fredrik, 2003: *Jordens smartaste ord*. Finland: Albert Bonniers Förlag.

Milano M, Tommasso, 2013: Språkideologiska debatter i Sverige. I *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*, red. Kenneth Hyltenstam & Inger Lindberg, 343-368. Lund: Studentlitteratur.

Nordberg, Bengt, 2007: Vad är sociolingvistik? I *Sociolingvistik*, red. Eva Sundgren, 11-33. Stockholm: Liber AB.

Ordbok, <http://sv-slang.wikidot.com/invandrarsvenska>.

Park, Hyeon-Sook, 2013: Kodväxling som grammatiskt fenomen – exemplet svenska-koreanska. I *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*, red. Kenneth Hyltenstam & Inger Lindberg, 281-309. Lund: Studentlitteratur.

Slang. <http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/lang/slang/309451>, Nationalencyklopedin, hämtad 2014-05-09.

Sociolekt. <http://www.ne.se/lang/sociolekt>, Nationalencyklopedin, hämtad 2014-05-13.

Standardspråk. <http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/lang/standardspråk>, Nationalencyklopedin, hämtad 2014-05-24.

- Stroud, Christopher, 2013: Halvspråkighet och rinkebysvenska som språkideologiska begrepp. I *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*, red. Kenneth Hyltenstam & Inger Lindberg, 313-342. Lund: Studentlitteratur.
- Svensson, Gudrun, 2009: *Diskurspartiklar hos ungdomar i mångspråkiga miljöer i Malmö*. Lund: Media-Tryck.
- Svensson, Gudrun, 2014-04-16: Personlig e-post (utskrift i författarens ägo).

Bilaga 1

Nedan finns en lista över alla grammatiska avvikelser som påvisats i *Shoo bre*.

- Övergeneralisering av prepositionen *på* eller *i*
 - Hon sa inget om att hon ska in **på** alla klasser. (17)

- Övergeneralisering av n-genus
 - Semesterstängt! **Din** dumma pucko, det är mitt i vintern len. (126)
 - Utan CH så klart, **din** pucko. (37)
 - Fan vad gör du **din** pucko. (53)
 - Men hör du dåligt **din** pucko? Vänta! (190)
 - Det var inte whisky **din** pucko! (192)
 - Kanhända. Men det betyder inte att du måste vara det **din** pucko. (347)
 - **Din** äckel, kan du inte sluta med det där? (163)

- Felval av kongruens
 - Abri, att säga att man är böj i den här skolan skulle vara chok **dum**. (69)
 - Fan jag har också glömt. Jag får låna, i fall vi behöver alltså. Fast jag tror att ni ska ha lästimmie nu. / Det stämmer. Värsta **tråkig** bre. (78)
 - Abou, var **försiktigt** bre. Vi vill inte krossa flaskorna. (124)
 - Det du skrev var chok bra len. Kärringen behöver höra **några sanningar**. (319)
 - Första gången jag såg dej trodde jag du var ett ufo. / **Jättelustig** bre. (250)

Ingen bestämd form på substantivet:

- Enda **guzzar** på puben brukar vara både fulla och fula. (27)
- Vem bryr sig? Häxan ska veta att hon inte är omtyckt. Hon är värsta **svennehora** jao. (57)
- Jag känner mig som värsta **idiot** len. (103)
- Din mamma? Walla, du babblar som värsta **hora** jag svär. (207)
- Äter som värsta **gris**, ser ut som värsta **gris**. (320)

Subjektsform i objektet:

- Han är skolans värsta skrytmåns. Det var rätt åt **han**. (204)

- Min son kommer aldrig att bli bög, och om han skryter då är det rätt åt **han**. (205)

Fel tempus:

- Men tänk om hon **råka** radera nåt som jag jobbar med? (81)
- Vad är det med dej len, du bara **plugga** nuförtiden? (226)

- Annorlunda ordföljd

- Fan du **tänker två gånger redan**, jag svär bre, du måste fått värsta migrän jao. (21)
- Jag ska **tagga snart själv**. Det finns inget liv här. Värsta tråkigt. (29)
- Nej, det går inte. Du måste fatta. Mina kompisar, Didem och Sibel, dom är inte dumma. Och Claudia **börjar ana saker redan**. (165)

- Felaktiga idiomatiska uttryck

- Det går över Oscar. **Allt går över med tid**. Jag har hört folk säga det, tro mig. (346)

- Utelämnande av objekt

- [...] Fan vet jag. Mojo kanske har rätt. (76)
- [...] Fan menar du len? (94)
- Lågsåsong? [...] Fan säger du din idiot? Folk dör ju hela tiden. (125)

- Utelämnande av subjekt

- Tänker du skolka igen bre? /[...] Får se. (280)

- Utelämnande av artiklar

- Han höll på att bli [...] pundare. (97)

- Att-strykning:

- Min kuk [...] jag är bög, vad säger du len? (335)
- Min kurats [...] jag vill bli toalettstädare. Har du inte hajat att jag vill bli kloakslickare? (55)